

Posouzení diplomové práce Šárky Lívancové. „Kontakty rodiny a školy na škole malotřídního typu“.

Téma předložené diplomové práce se vztahuje k interakci rodiny a školy v prostředí jedné konkrétní malotřídní školy v Čechách. Text práce je autorkou představen jako kazuistika kontaktů rodičů a učitelů zasazená do kontextu celkové výchovné práce a charakteristik malotřídní školy vůbec. Tento aspekt, který autorka práce vyzdvihuje se mi jeví jako pozitivní. Stejně tak jako předpoklad, který je prací ověřován, že komunikace s rodinou na malotřídní škole má svá specifika daná charakterem školy, počtem žáků, umístěním školy v malé obci, přirozenými kontakty lidí v obci atd.

Takové nastavení výzkumné práce dovoluje přinášet nové poznatky o povaze a obsahu vztahů mezi školou a rodiči v současnosti prostřednictvím typických a naopak odlišných projevů v komunikaci obou institucí.

Šárka Lívancová za základní metodu své kvalitativní práce zvolila pobyt ve škole a zúčastněné pozorování, především pak rozhovory s učiteli.

Celkem pečlivě vymezuje prostředí školy, kvalifikaci a charakteristiky vyučujících, počty žáků v každém ročníku a jejich širší rodinnou situaci, možnosti školy v práci s dětmi a rodiči. Všímá si potom různých typů kontaktů, zejména těch přímých. Možná bychom mohli říci „velkých“, protože je zmíněna i práce v radě a sdružení rodičů. Kontakty třídí do několika základních skupin, které jsou dále přesněji vymezeny, popsány a doprovizeny také četnými příklady jejich naplnění, funkcí a podob. Tyto formy pak představují základ kazuistické práce - vcelku plasticky představují celkovou podobu komunikace rodičů a učitelů.. Tento pohled je veden především ze strany školy.

Ve výsledcích autorka zhodnotila podoby jednotlivých forem komunikace s rodiči. Pokouší se také na základě diskuse s odbornou literaturou hledat specifika práce s rodiči na škole malotřídního typu, v menší obci. Výsledkem jsou tak charakteristiky komunikace s rodinou na příslušné škole, jejich povaha a funkce.

Za zajímavé výsledky považují zachycení povahy a odlišnosti dvou poloh interakce zúčastněných lidí; relativně formální kontakty v oblasti školní (řízené silně školou) a naopak společenské začlenění školy do života obce a občanů, provázanost na občanská sdružení a odkazy na podoby rodinného i občanského života na venkově.

K práci mám následující poznámky:

Autorka ne úplně správně odlišuje citace a parafráze. Ani ne tak po formální stránce jako po stránce obsahové.

Vzhledem ke kazuistické povaze práce mám pocit, že množství a povaha empirických dat je nedostatečná. Převažuje empirický materiál získaný rozhovory s učiteli, především jednou paní, která je učitelkou a ředitelkou školy. Tento rozhovor je doplněn o další, s bývalým ředitelem. Nevím, jak a o čem proběhly rozhovory s další učitelkou (není v příloze), chybí asi i rozhovor s paní vychovatelkou. Není jasné, jaká data pocházejí z pozorování, jak se zúročil pobyt ve škole. Práce explicitně nezachycuje žádné záznamy z pozorování nějaké schůzky nebo jiné formy kontaktu s rodiči. K řeči se nedostali rodiče nebo jiné osoby, které mohou mít k tématu vztah a jejich pohled by dovolil souměrněji zachytit vybrané téma. Pohled na komunikaci rodiny a školy je tak poněkud jednostranný.

Důsledkem je také pocit přílišné obecnosti. Vedle základních, vlastně poradenských, problémů (viz kazuistiky) postrádám další konkrétní náplň komunikace: drobné připomínky rodičům o chování dětí (nemá ořezané tužky, pere se atd.), problematiku výuky (informace o metodách, pomůckách, domácí práci, případných změnách v rámcových vzdělávacích

osnovách apod.), nedorozumění, konflikty nebo jiné pohledy na dítě nebo jeho výsledky, odlišnosti v práci jednotlivých učitelů ad.

Diplomová práce Šárky Lívancové splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Hodnotím ji jako velmi dobrou.

Praha 8.9. 2008
Ida Viktorová